

Musical score for guitar, featuring a melody line with trills (tr) and a bass line. Chords indicated include F, Am/E, Dm7, G, and Am. Dynamics include *mf*.

هارمونی قرن بیستم جنبه‌های خلاق و عملی

ترجمه: هوشنگ کامکار

اثر: وینسنت پرسی کتی

Persichetti, Vincent پرسی کتی، وینسنت، ۱۹۱۵ -

هارمونی قرن بیستم / مؤلف پرسی کتی؛ ترجمه هوشنگ کامکار؛
زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه هنر . - { تهران } : دانشگاه هنر .

۳۶۰ ص . : پارتیسیون . - (انتشارات دانشگاه هنر؛ شماره ۶)

ISBN 978-964-6218-01-7

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا (فهرست نویسی پیش از انتشار)
عنوان اصلی: Twentieth - century harmony; creative aspects and practice.

۱ . هارمونی . الف . کامکار، هوشنگ، ۱۳۲۵ - ، مترجم . ب .
دانشگاه هنر . ج . عنوان .

۷۸۱/۲۵

MT ۵۰/پ ۴-۷۲

۱۳۷۵

۸۸۶۱ - ۷۵ م

کتابخانه ملی ایران

عنوان : هارمونی قرن بیستم

مؤلف : وینسنت پرسی کتی

مترجم : هوشنگ کامکار

ناشر : دانشگاه هنر

تاریخ انتشار : چاپ دوم ۱۳۹۱/

۱۲۸

چاپ و

ISBN 978-964-6218-01-7

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۲۱۸-۰۱-۷

کلیه حقوق برای دانشگاه هنر محفوظ است .

شورای تخصصی انتشارات

دکتر کامران افشار مهاجر ، دکتر ناصر برک پور ، دکتر احمد تندی ، دکتر محمدرضا حسناپی ، دکتر شهاب الدین عادل ، دکتر محمدرضا آزاده فر

کمیته انتشارات

محمد حسن اثباتی (مدیر انتشارات) ، فرهاد معماری (مدیر اجرایی) ، محمد علی شافعی (مدیر تولید) ، فریبا حیدری (امور اداری)

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه مترجم
۱۵	مقدمه
۱۹	۱- فواصل
۱۹	ساختمان فواصل
۲۴	معکوس و فضاگذاری
۲۶	فواصل آکوردها
۳۲	تأثیر نتهای هارمونیک
۳۵	وسیله اجرایی
۴۳	۲- منابع گام
۴۳	مُدها
۵۸	اشکال گام مصنوعی
۶۶	گامهای پنتاتونیک و هگزا تونیک
۷۷	گام کروماتیک

- ۳- آکوردهای با فواصل سوم ۸۵
 تریادها (آکوردهای متشکل از دو فاصله سوم) ۸۵
 آکوردهای هفتم و نهم ۹۶
 آکوردهای یازدهم و سیزدهم ۱۰۵
 آکوردهای پانزدهم و هفدهم ۱۱۰
 آکوردهای دوازده - نتی ۱۱۲
 ۴- آکوردهای کوارتال ۱۲۱
 آکوردهای کوارتال سه - نتی ۱۲۳
 آکوردهای کوارتال چهار - نتی ۱۳۱
 آکوردهای کوارتال چندین - نتی ۱۳۵
 ۵- آکوردهای با نت اضافی ۱۴۱
 آکوردهای ششم افزوده ۱۴۱
 دیگر آکوردهای با نت اضافی ۱۴۴
 ۶- آکوردهای سکوندال (متشکل از فواصل دوم) ۱۵۷
 آکوردهای سکوندال سه - نتی ۱۵۷
 آکوردهای سکوندال چندین - نتی ۱۶۲
 آکوردهای خوشه ای (کلستر) ۱۶۳
 ۷- پلی کوردها (چند آکوردی) ۱۷۵
 پلی کوردهای دو - واحدی ۱۷۵
 پلی کوردهای سه یا چندین - آکوردی ۱۹۲

۱۹۵.....	پلی کوردهای متشکل از واحدهای غیر سه صدایی
۲۰۷.....	۸- هارمونی ترکیبی و آینه وار
۲۰۷.....	هارمونی ترکیبی
۲۱۸.....	نوشتن آینه وار
۲۳۱.....	۹- مسیر هارمونیک
۲۴۰.....	وصل آکورد
۲۴۶.....	نا مطبوع
۲۵۱.....	هارمونی موازی
۲۵۵.....	تسلسل پنجمهای درست
۲۶۰.....	تدابیر کادانسی
۲۶۹.....	۱۰- زمان و شدت و ضعفها
۲۶۹.....	ریتم
۲۷۹.....	استفاده از هارمونی به عنوان صوت کوبی
۲۸۲.....	نوشتن پاندیاتونیک
۲۸۶.....	شدت و ضعف صوتی و سکوتها
۲۹۳.....	۱۱- تزئین و تغییر شکل
۲۹۳.....	اشکال تزئینی
۲۹۹.....	گسترش و تقلید (ایمیتاسیون)
۳۰۲.....	تغییر کروماتیک
۳۰۷.....	پدال و اُستیناتو

۱۰ هارمونی قرن بیستم

۳۱۰	همصدا نویسی (انیسون)	۳۱۰
۳۱۷	۱۲- مراکز کلیدی	۳۱۷
۳۱۷	تنالیه	۳۱۷
۳۲۱	مدولاسیون	۳۲۱
۳۲۶	پلی تنالیه	۳۲۶
۳۳۴	آتنالیه	۳۳۴
۳۳۵	هارمونی سریال	۳۳۵
۳۴۹	۱۳- ترکیب هارمونیک	۳۴۹
۳۴۹	ترکیب بافتها	۳۴۹
۳۵۴	ایدهای تمی و فرمی	۳۵۴

فصل اول

فواصل (Intervals)

هر صوتی می‌تواند به دنبال هر صوت دیگری بیاید و یا به طور همزمان با صوت یا اصوات دیگری نیز به صدا در آید. هر گروهی از اصوات می‌تواند به دنبال هر گروه صوتی دیگری ارائه شود همان طور که هر درجه‌ای از کشش و قوه جذب فواصل (tension) یا نوانسی می‌تواند با هر گونه وسیله اجرایی، طول زمانی و یا تأکیدی مورد استفاده قرار گیرد. وضوح و روشنی کامل اصوات به شرایط ساختمانی و ترکیبی آنها و همچنین به مهارت و روح آهنگساز بستگی دارد.

درک و فهم مراحل مختلف هارمونیک، با درک و فهم فواصل ملودیک و هارمونیک اصوات آغاز می‌شود.

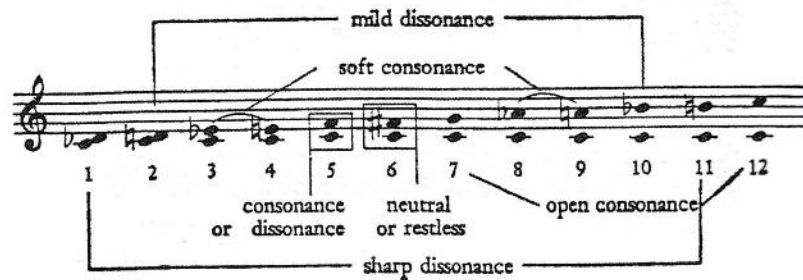
ساختمان فواصل (Construction)

هر فاصله‌ای همانند هر صوت موسیقایی دیگر معانی گوناگونی نزد آهنگسازان مختلف دارد. و در حالی که خواص فیزیکی آن ثابت است، استعمالش با مضمونی که خواهد داشت تغییر می‌یابد.

قرنهاست که تئورسینها با استفاده از علم آکوستیک به درجات مختلفی از کشش و قوه جذب فواصل دست یافته اند که از آن مفهوم کیفیت نسبی فواصل مطبوع - نامطبوع (consonant - dissonant) نیز سرچشمه گرفته است. اگر چه مفهوم فواصل مطبوع - نامطبوع در هر سبک موسیقایی متأثر از عوامل بشماراری بوده و به طور قابل ملاحظه ای از قرن به قرن دیگر تغییر یافته است، ولی نتهای هر فاصله موسیقایی (چه به طور همزمان یا متوالی به صدا درآیند) دارای کیفیتی پایه ای اند. این کیفیت متأثر از خواص فیزیکی ویژه اصوات موجی و هارمونیک (overtones) خود فواصل است.

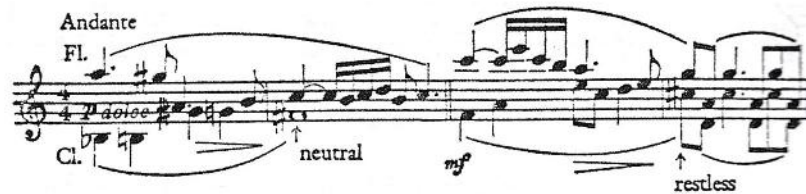
هر صوت مجزا هرگاه به صدا در آید، یک سری نتهای هارمونیک تولید می کند که با نسبتهای ریاضی به هم مربوط اند. در گام تعدیل یافته معمولاً فواصل مطبوع آنهاهی هستند که از اصوات پایین نتهای هارمونیک تشکیل شده اند (مثال ۱ - ۲۱) و نتهای بالایی سری هارمونیک فواصل نامطبوع ایجاد می کنند. در عمل این خویشاوندی نت به نت، با استفاده از گام تعدیل شده کروماتیک از تعداد نامحدود فواصل به دوازده فاصله که حالت و شخصیت مشابه خود را در سری هارمونیک حفظ می کنند تقلیل می یابد. صفات مشخصه ساختمانی این فواصل به شرح زیر است:

- پنجم درست و اکتاو را مطبوع کامل . open consonances
- سوم ها و ششم های بزرگ و کوچک را مطبوع ناکامل . soft consonances
- دوم کوچک و هفتم بزرگ را نامطبوع تیز . sharp dissonances
- دوم بزرگ و هفتم کوچک را نامطبوع ملایم . mild dissonances
- چهارم درست را مطبوع یا نامطبوع . consonant or dissonant
- فاصله ترایتون (چهارم افزوده یا پنجم کاسته) را میهم که می تواند خشی یا ناآرام باشد . neutral or restless

«مثال ۱-۱»

طبقه بندی فواصل تراتیون و چهارم درست بدون در نظر گرفتن چگونگی یافت قطعه کار مشکل است. فاصله تراتیون، اکتاو را در نقطه میانی به دو قسمت تقسیم می کند و جزء بی ثبات ترین فواصل محسوب می شود که اصولاً در پاساژهای کروماتیک خنثی و در پاساژهای دیاتونیک بی ثبات است.

«مثال ۱-۲»

اگر اطراف فاصله چهارم درست را فواصل نامطبوع دربرگیرد صدا مطبوع و برعکس هنگامی که اطرافش فواصل مطبوع باشند، صدا نامطبوع خواهد بود.

Andante

mp espr.

mp

consonant

dissonant

«مثال ۱ - ۳»

فواصل می توانند در هر ترتیبی به دنبال همدیگر بیایند و نیز طوری قرار گیرند که تشکیل هر الگویی از کشش و قوه جاذبه متقابل را بدهند. مثلاً یک سری از فواصل می توانند با یک فاصله کم کشش و جاذبه شروع و به یک فاصله پرکشش و جاذبه ختم شوند که در این صورت کیفیت فواصل چهارم درست و تریتون فقط با چگونگی بافت معین می شود.

«مثال ۱ - ۴»

ترتیب عملی کشش و جاذبه مذکور بدین صورت است.

Andante

Vns. mf

p

«مثال ۱ - ۵»

The image shows a musical score for guitar, consisting of six systems of music. Each system includes a treble clef staff with a key signature of one flat (B-flat major or D minor). The score features various chord voicings and melodic lines with trills (tr) and slurs. The chords are labeled as follows:

- System 1: G, F, Am/E, Dm7, F, Dm7
- System 2: Dm7, F, G, Am, Am, Am
- System 3: G, F, Am/E, Dm7
- System 4: Dm7, F, G, Am, Am, Am

There are also dynamic markings such as *mf* (mezzo-forte) and *f* (forte) throughout the score. A small logo is visible in the top left corner of the score area.

Harmony of 20th Century
Practical and Creating Aspects

Translation: Hooshang Kâmkâr

ISBN : 978-964-6218-01-7

9 789646 218017